

NORDANSTIGS
KOMMUN

Miljöboks slut

Nordanstig KF

2021

Fastställt av kommunfullmäktige
2022-04-25 § 65

1 Inledning

En god miljö är grunden för vår välfärd. Alla, inte minst kommunerna, måste aktivt arbeta för en bättre miljö och våga ta konkreta beslut och agera lokalt, men i sammanhanget av en global värld.

De globala målen antogs av FN:s medlemsländer 2015 och har som målsättning att till år 2030 uppnå en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar utveckling världen över. Agendan syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Regeringen har som målsättning att Sverige ska vara ledande i genomförandet av agendan samt vara en internationell förebild när det gäller de tre hållbarhetsdimensionerna.

För 20 år sedan beslutade Sveriges riksdag om en samlad miljöpolitik för ett hållbart Sverige. Detta samlas i 16 nationella miljömål kvalitetsmål som bryts ner på regional och lokal nivå. Naturvårdsverket sammanställer den årliga uppföljningen av dessa nationella mål och presenterar detta för regeringen. Vart fjärde år redovisar dessutom Naturvårdsverket en fördjupad utvärdering av miljömålen och 2019 års utvärdering visar på att om de nationella samt de globala målen ska kunna nås behöver miljöpolitiken under de kommande åren prioritera insatser för klimatet och den biologiska mångfalden. Utvärderingen visar även att de styrmedel och åtgärder som behövs för att nå samtliga miljömål inte finns på plats, även om utvecklingen är positiv när det gäller bland annat luftkvalitet och försurning. Nordanstigs kommun berörs av 15 av de 16 nationella miljökvalitetsmålen, undantaget är målet om storslagen fjällmiljö.

Kommuner och regioner har pekats ut som viktiga aktörer i genomförandet av agendan genom att de förenar de globala målen med verkligheten på lokal nivå. Naturvårdsverket lyfter den offentliga sektorns mycket stora ansvar för att föregå med gott exempel angående sin egen miljöpåverkan och nämner som exempel på detta; höga miljökrav i verksamheter och upphandlingar, ansvarsfulla investeringar samt klimatsmart resande.

I uppföljningsdatabasen Kolada redovisas, genom nyckeltal, kommuners och regioners verksamheter från år till år. Nyckeltalen bygger ofta på nationell statistik från de statistikansvariga myndigheterna, men också på uppgifter från andra källor. I Kolada följs de globala hållbarhetsmålen och rangordnas, i grönt/gult/rött, utifrån hur bra eller dålig kommunen är i jämförelse med andra.

Nordanstigs kommun ingår i det nationella nätverket Sveriges ekokommuner. Att vara en ekokommun innebär att, tillsammans med andra svenska kommuner, vara en pådrivande aktör inom områdena miljö, klimat och energi. Nätverket är dessutom en plattform för kunskapsöverföring mellan kommunerna. Medlemskapet i Sveriges ekokommuner innebär även att miljöarbetet i kommunen skall utgå ifrån ett antal hållbarhetsprinciper och att uppföljning ska ske genom 12 gröna nyckeltal. Nordanstigs kommun arbetar även med de nationella och lokala miljömålen genom planer och policydokument som till exempel Kretsloppsplan, fiskevårdsplan, VA-plan med flera.

2 Kommunens miljöarbete

2.1 Klimat, luft och hälsa

Kommunens orter och byar är utspridda, samtidigt som en stor del av kommunens invånare dagligen pendlar ut från kommunen till arbete eller studier. Detta har lett till ett bilberoende hos invånarna och ett omfattande behov av kollektivtrafik. Vägtrafiken genererar utsläpp i form av växthusgaser, och försurande samt övergödande ämnen till luft, mark och vatten. Mer än hälften av koldioxidutsläppen i Nordanstig kommer från inrikes transporter. För att utsläppen ska kunna fasas ut inom ramen för den framtagna koldioxidbudgeten måste särskilt fokus läggas på att omedelbart minska dessa utsläpp. Utsläppen från arbetsmaskiner och utrikes sjöfart kommer också att behöva minska betydligt innan 2030.

Att effektivisera och minska vår energianvändning är en grundförutsättning för hållbarhet eftersom all utvinning av energi innebär miljöpåverkan. Att effektivisera vårt effektbehov krävs för att minska vårt maxbehov och effekttoppar som sker när många behöver energi samtidigt vintertid eller när man kommer hem från jobbet. Vår elanvändning behöver vara optimerad samt flexibel. Genom EPC-projektet tar kommunen ständigt steg mot en effektivare och mer miljövänlig energianvändning i våra fastigheter.

Nordanstigs kommun har även ett ansvar i de internationella åtaganden som finns så som Parisavtalet för att bekämpa klimatförändringarna. Våra aktiva val gör stor skillnad. Den indirekta klimatpåverkan är stor. Den avser utsläpp från produktion och transporter utanför kommunen och landet av varor och tjänster som konsumeras av kommunens invånare och verksamheter. Eftersom kommunen som organisation endast har direkt rådighet över en liten del av utsläppen krävs stärkt samverkan mellan näringsliv, privatpersoner, föreningar och det offentliga, liksom regional och nationell samverkan. För att få en bild av kommunens territoriella koldioxidutsläpp togs en koldioxidbudget fram i samarbete med Klimatsekreteriatet och Uppsala universitet. Den kommer att användas som en grund till den lagstadgade Energiplanen som tas fram under 2022. Koldioxidbudgeten finns både som rapport och som en digital webbsida.

2.1.1 Bekämpa klimatförändringen

Effekterna av klimatförändringarna påverkar oss alla, men de som lever i fattigdom drabbas hårdast. Förändrat klimat orsakar bland annat torka med minskad matproduktion som följd, vattenbrist, översvämningar, naturkatastrofer och kollapsade ekosystem. De innebär hot mot människors hälsa och säkerhet. Forskare har nu uppdaterat sin övergripande bedömning av "Reasons For Concern" för framtida uppvärmningsnivåer och kommit fram till att riskerna kommer att öka till höga och mycket höga nivåer vid lägre globala uppvärmningsnivåer än vad som tidigare bedömts. Redan nu har uppvärmningseffekter på ekosystemen upplevts tidigare, är mer utbredda och har mer långtgående konsekvenser än väntat. Till mål 13 i Agenda 2030 finns fem delmål knutna. De handlar bland annat om att stärka motståndskraften mot klimatförändringarna, förbättra medvetenheten om människans kapacitet att begränsa klimatförändringarna och dess konsekvenser samt fullfölja de internationella åtaganden som gjorts, till exempel Parisavtalet, och främja de minst utvecklade ländernas förmåga till effektiv klimatrelaterad utveckling.

Kommunen och dess bolag har arbetat med minskning av utsläpp av växthusgaser under året. Kommunen har laddstationer för interna fordon och Circle K i Gnarp vid E4:an har en laddstation för allmänheten. Nya bilar som köps in till kommunen ska vara miljöanpassade och under året har elbilar köpts in. En ny mötes- och resepolicy i kommunen har antagits

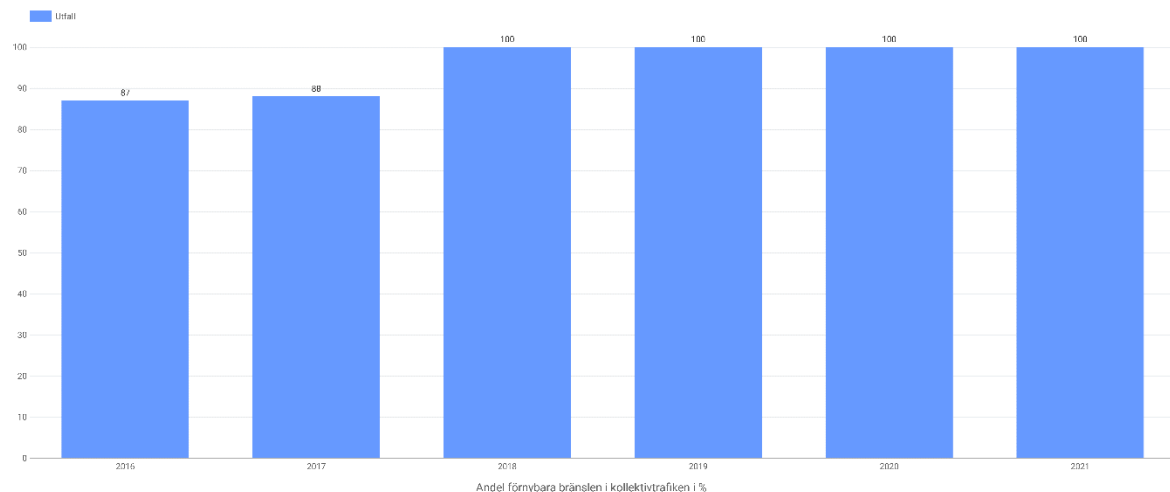
som anger att kollektivtrafik ska väljas framför bil och att medarbetare ska använda kommunens bilpool vid behov. Uppföljningen 2021 visar att egna bilar i tjänsten används i hög grad vid tjänsteresor. Det påverkar både miljön och kommunens ekonomi negativt. Vid kollektiva resor används tåg i huvudsak och buss i liten omfattning. Resor med kollektivtrafik per invånare ligger på samma nivå som förra året.

Under 2022 kommer en ny klimatväxlingsavgift tas i bruk, vilket innebär att verksamheter med hög andel resor med bil och flyg kommer att drabbas av en klimatväxlingsavgift. Samtliga avgifter samlas i en fond som verksamheterna senare kan söka pengar ur för att förbättra miljö- och klimatarbetet på verksamheten. Exempelvis kan pengar sökas för inköp av cykel eller X-trafik kort eller andra åtgärder såsom utrustning för källsortering. Endast fantasin sätter gränser. Ansökningarna till fonden utvärderas efter bästa klimatnytta.

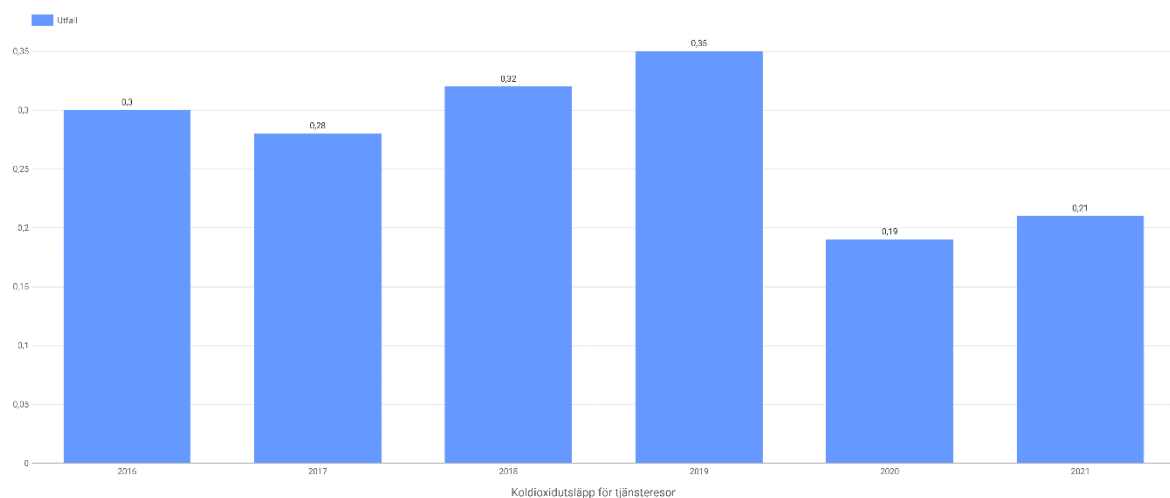
För att få en bättre bild av i vilken omfattning kommunen skall minska sina växthusgasutsläpp har en koldioxidbudget beräknats.

Uppföljning av mått och åtgärder

Andel förnybara bränslen i kollektivtrafiken i %

Koldioxidutsläpp för tjänsteresor

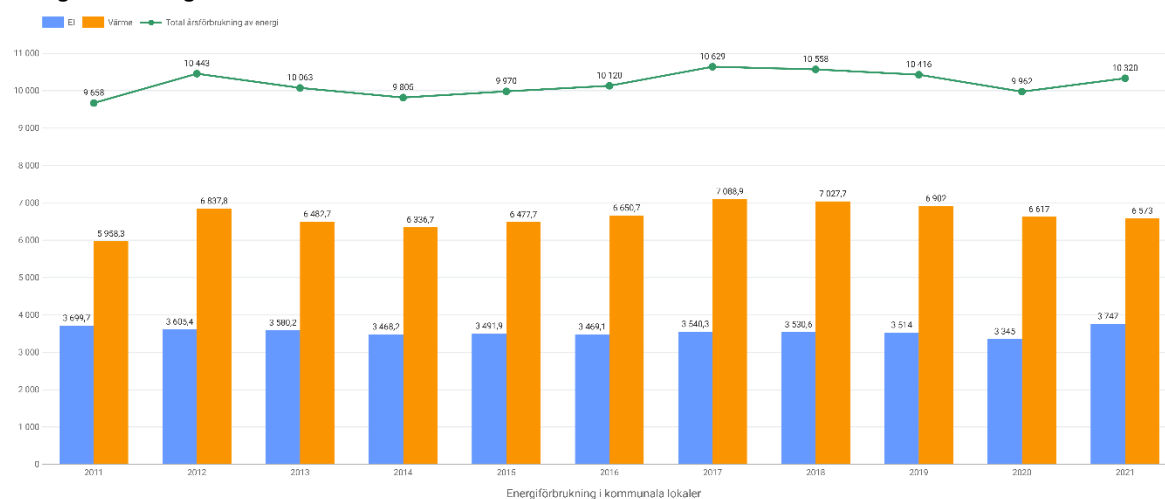
2.1.2 Hållbar energi för alla

Alla människor har rätt till en pålitlig, hållbar, ekonomiskt försvarbar och modern energi. Pålitliga energikällor är viktiga för att stora delar av samhället ska fungera. Valet av energiform påverkar i hög grad utsläppen av klimatpåverkande gaser till atmosfären. Fem delmål är kopplade till Agendamål 7. Att satsa på forskning och utveckling av ren energi, öka andelen förnybar energi globalt och fördubbla takten vad gäller energieffektivisering ingår i delmålen.

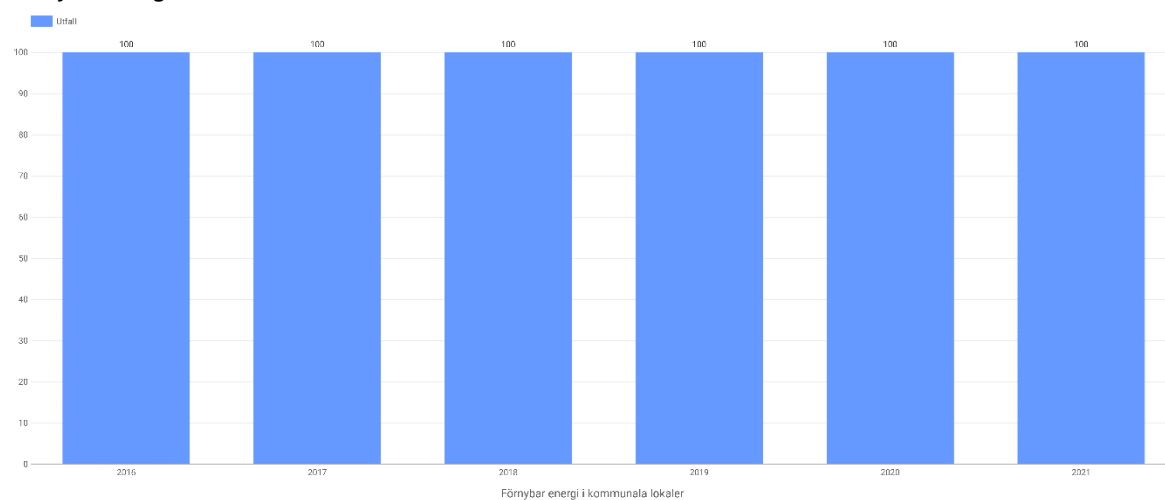
Nordanstigs kommun och dess bolag har 100 % förnybar energi i sina lokaler, men målet att minska energianvändningen med 20 % jämfört med basåret 2015 har inte uppfyllts. Under året har kommunen arbetat vidare i projektet för energieffektivisering - Energy-Performance-Contracting EPC. Energy Performance Contracting (EPC) är en affärsmodell som förenklat innebär att investeringar i energieffektiviserande åtgärder finansieras med framtida garanterade besparingar. I det förslag som Caverion AB har tagit fram finns en beräknad energibesparingspotential om 30 %. För att uppnå en högre andel egen producerad el i kommunen installeras solceller på de byggnader där det anses lämpligt.

Uppföljning av mått och åtgärder

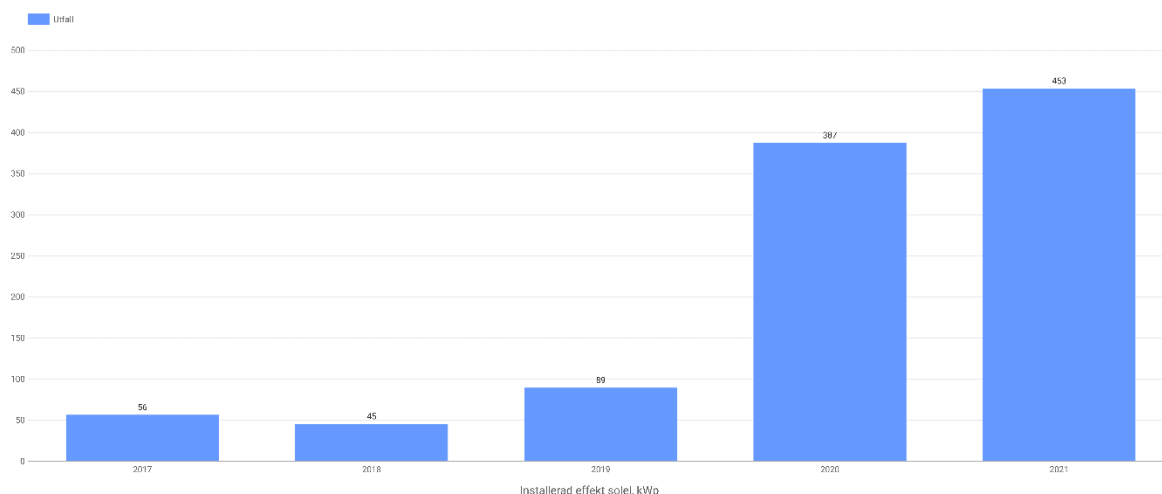
Energiförbrukning i kommunala lokaler

Förnybar energi i kommunala lokaler

Installerad effekt solex, kWp

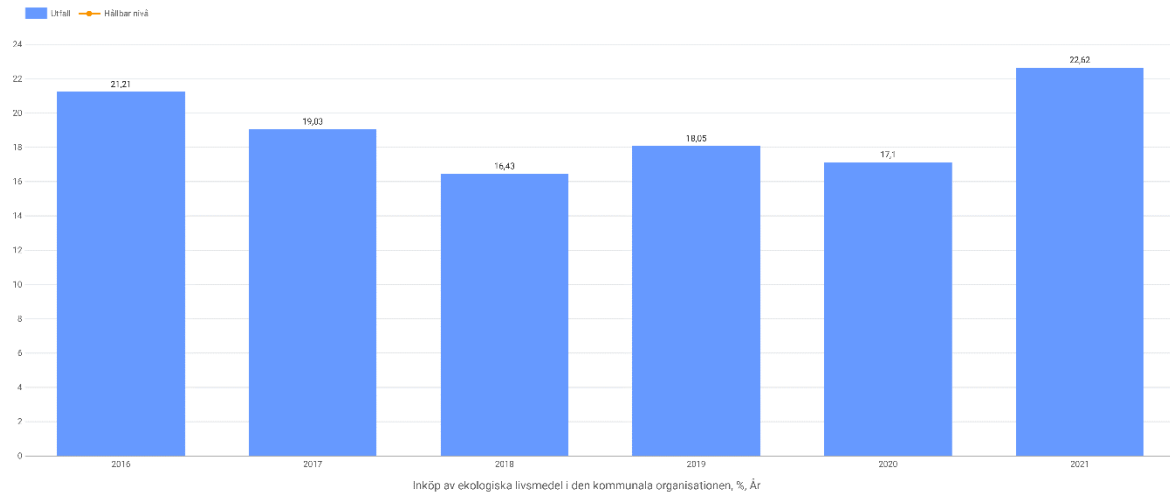
2.1.3 Hållbar konsumtion och produktion

Målet innebär ställa om till en mer hållbar konsumtion och produktion. Under de kommande årtionena förväntas medelklassen växa kraftigt globalt. Det är positivt för individen som kommer att få en bättre levnadsstandard, men det kommer också att innebära en ökad konsumtion av resurser och produktion av varor och tjänster. Användandet av våra naturresurser är redan ohållbart och har en negativ effekt på vår miljö och människors hälsa. Elva delmål är kopplade till mål 12. Matsvinnet ska halveras, kemikaliernas negativa påverkan ska minska och vårt avfall ska både minska och återvinnas i högre utsträckning. Ineffektiva subventioner av fossila bränslen ska ses över.

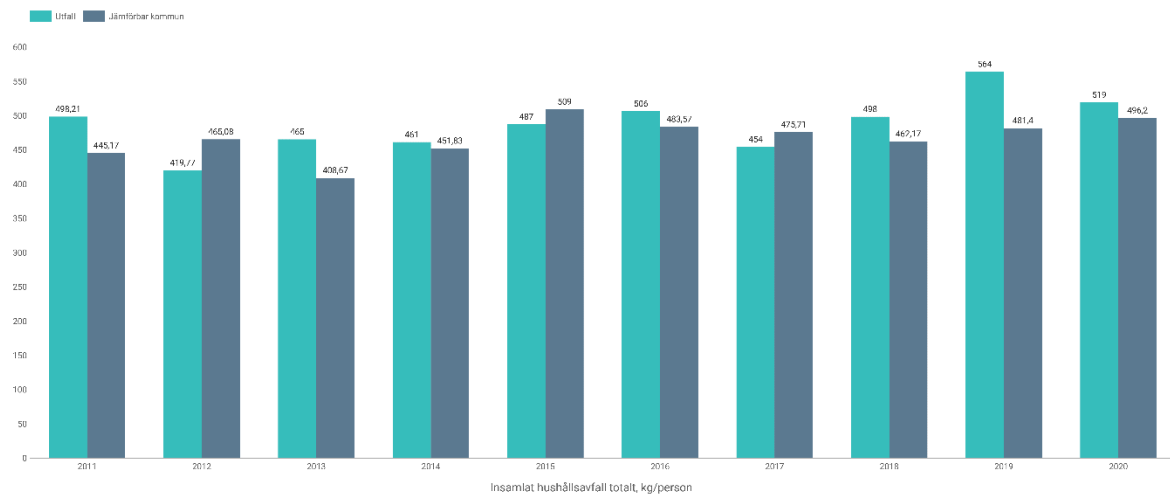
Hälsinglands kommuner har tagit fram en gemensam renhållningsordning som består av både avfallsplan och föreskrifter. En ny avfallsplan har antagits, kallad Kretsloppsplan. På Homons och Hassela återvinningscentraler finns återbruksverksamhet och ett utvecklat system för insamling av grovavfall. Inom kostenheten arbetar man med att begränsa klimat- och miljöpåverkan genom att servera GMO-fri mat samt vegetariska alternativ. Ett nytt kostdataprogram har köpts in för att möjliggöra enklare uppföljning samt beräkning av matens klimatpåverkan. Kommunen har inte börjat med matavfallsutsortering, vilket innebär att matavfallet ännu inte kan omvandlas till biogas. Två nya direktiv kommer dock påverka avfallshanteringen i stor grad genom nya striktare krav på matavfallsutsortering samt bostadsnära insamling av förpackningar.

Uppföljning av mått och åtgärder

Inköp av ekologiska livsmedel i den kommunala organisationen, %, År

Mängd hushållsavfall i kg/person

2.2 Vatten

Alla är beroende av vatten och våra vattenförekomster har ett högt samhällsekonomiskt värde. För att säkerställa en långsiktig tryggad försörjning av dricksvatten behöver vi genomföra klimatanpassade åtgärder samt inrätta skydd för våra vattentäkter. Vi behöver även säkerställa en hållbar avloppsvattenrening och dagvattenhantering samt ha en god fysisk planering och tillsyn som bidrar till bibehållna och fungerande ekosystem. Det innebär utmaningar i en liten kommun och kräver samsyn, långsiktighet och god ekonomisk planering. Arbetet med att uppnå och bibehålla god vattenkvalitet ställer även krav på samarbete och samordning, inom kommunen såväl som mellan närliggande kommuner.

Alla verksamheter genererar avfall, utsläpp av miljögifter och övergödande ämnen till luft, mark och vatten. Utmaningen är att minimera avfall och utsläpp samt säkerställa att det blir en så liten påverkan på våra vatten som möjligt. Det ställer bland annat krav på kommunens myndighetsutövning att säkerställa att användandet av miljö- och hälsofarliga ämnen minskar. Genom sin planering, tillsyn och VA-verksamhet ska kommunen verka för en god vattenstatus i sitt yt- och grundvatten.

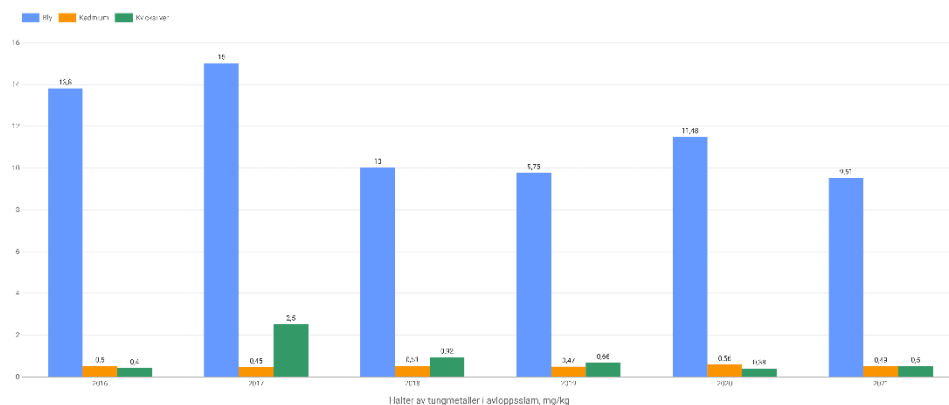
2.2.1 Rent vatten och sanitet

Det är av yttersta vikt att säkra tillgången till rent vatten och sanitet för alla. Tillgång till vatten är en grund för att kunna leva ett anständigt liv. Delmålen till mål 6 handlar bland annat om att alla senast 2030 ska ha tillgång till säkert och ekonomiskt överkomligt dricksvatten samt fullgod och rättvis sanitet. Vattenkvaliteten ska förbättras genom minskade föroreningar, ökad återvinning och effektivare vattenanvändning.

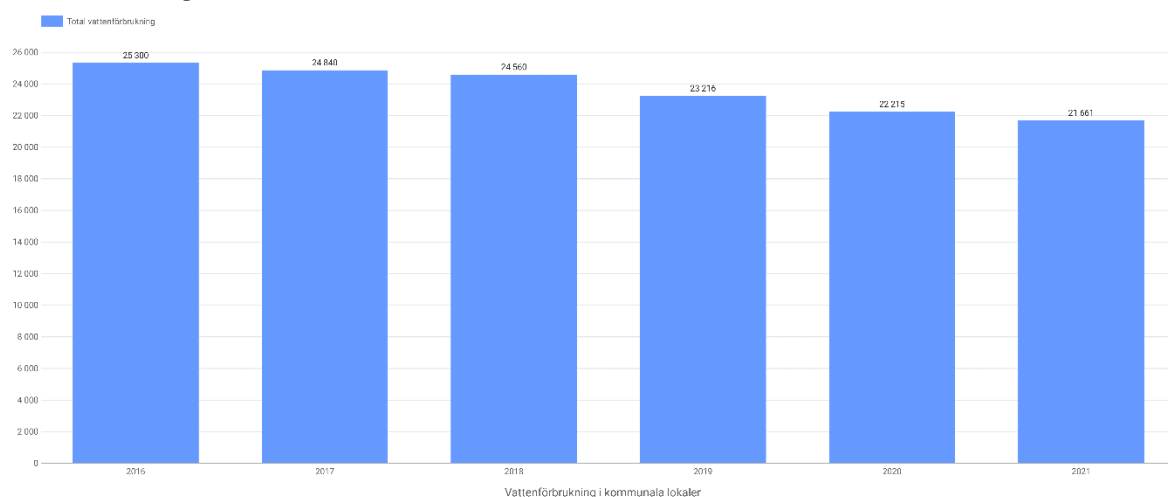
MittSverige Vatten & Avfall sköter kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggningar. MittSverige Vatten & Avfall följer upp och tar prover på avloppsslam och analyserar framför allt förekomsten av tungmetallerna bly, kadmium, kvicksilver. Vid den senaste mätningen 2021 visade proverna av tungmetallerna bly, kvicksilver och kadmium att de understiger gränsvärdena. Siffrorna är sammanställda av Mitt Sverige Vatten & Avfall. I eller i närheten av tätorterna Bergsjö, Gnarp, Hassela, Harmånger, Ilsbo, Jättendal och Mellanfjärden finns områden runt vattentäkterna som skyddas av ett vattenskyddsområde. Ytterligare åtgärder kommer dock krävas för att säkra en god dricksvattenförsörjning i framtiden på grund av de risker som följer av ett förändrat klimat. Nordanstigs Bostäder följer upp vattenförbrukningen räknat på kvadratmeter fastighetsyta för sina fastigheter samt kommunala fastigheter i Nordanstigs kommun. Vattenförbrukningen visar en nedåtgående trend.

Uppföljning av mått och åtgärder

Halter av tungmetaller i avloppsslam, mg/kg

Vattenförbrukning i kommunala lokaler

2.2.2 Hav och marina resurser

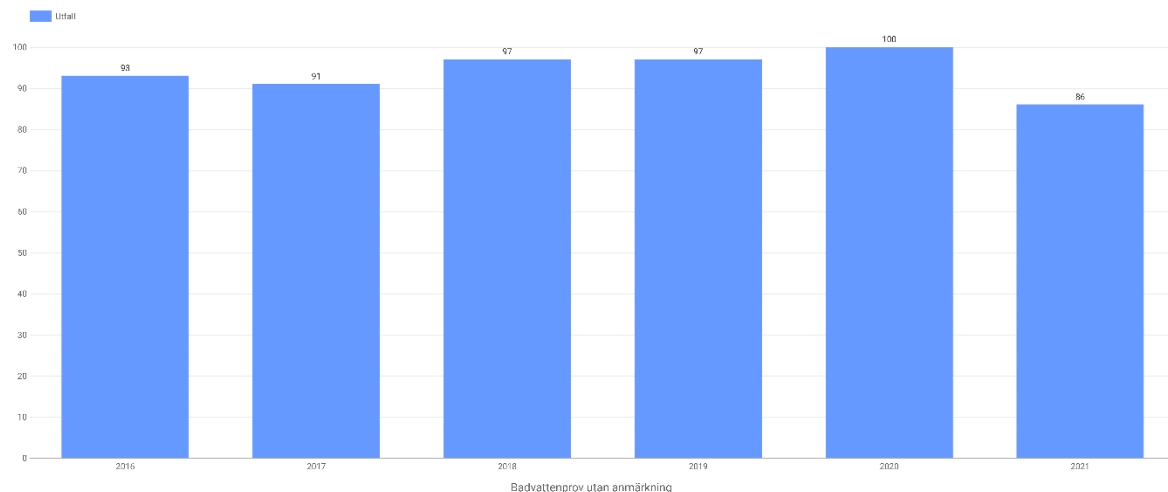
Det är viktigt att bevara och använda världens hav, sjöar och marina resurser på ett hållbart sätt. Haven förser oss med ovärderliga naturresurser som används till bland annat mat, läkemedel och biobränslen. Haven absorberar en stor del av den koldioxid vi släpper ut. Överfiske, försurning, övergödning och föroreningar är stora problem. Därför krävs såväl lokala som globala ansträngningar för att haven och de marina resurserna ska användas på ett hållbart sätt. Tio delmål är kopplade till mål 14. De handlar om att minska nedskräpning, förorening, försurning och övergödning, att skydda och förvalta marina ekosystem samt reglera fisket så att bestånden kan återställas. De innehåller också målsättningar att låta de småskaliga fiskarna få tillgång till marknader, öka kunskap och forskning kring havsteknik och marina frågor samt genomföra internationellt överenskomna åtgärder.

Under 2021 åtgärdades fyra vandringshinder när kommunen ersatte fyra fellagda vägtrummor med valvbågar i Gubbdalsbäcken och Hagmyrabäcken. Åtgärderna finansierades genom att ett LOVA-bidrag kombinerades med ett Nokås-stöd. I början av året slutrappporterades LONA-projektet Restaurering av Annån och Gnarpsån och LOVA-projektet Hydrologisk restaurering inom Harmångersåns avrinningsområde till Länsstyrelsen. I mitten av året slutrappporterades projektet Utrivning av regleringsdamm i Gimmaån till Naturskyddsföreningen. I slutet av året ansökte vi om ett LONA-bidrag på 2 250 000 kr för att i ett treårigt projekt, i samarbete med Holmen Skog, kunna restaurera utdikade våtmarksområden i kommunen.

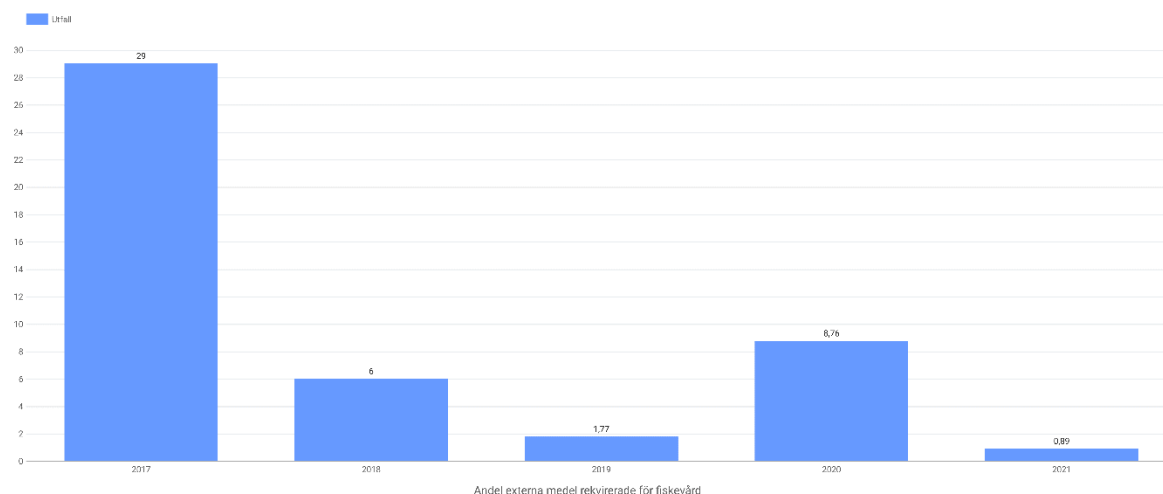
Nordanstigs kommun säkerställer vattenkvaliteten på de kommunala baden genom vattenprover. Årligen tas badvattenprover på tio strandbad, tre havsbad och öppna utomhusbassängbad.

Uppföljning av mått och åtgärder

Badvattenprov utan anmärkning

Andel externa medel rekviderade för fiskevård

2.3 God bebyggd miljö

Nordanstig är en kommun där det finns många vackra och värdefulla naturmiljöer med en rik biologisk mångfald och attraktiva rekreationsområden. Hållbara ekosystem och biologisk mångfald är grundförutsättningen för en robust och hållbar samhällsutveckling och ett gott liv för oss människor. God och långsiktig samhällsplanering krävs där naturområden får sin plats. Principen ”no-net loss”, ska eftersträvas, det vill säga att exploatering av naturmark enbart kan ske om den biologiska mångfalden inom kommunens gränser inte reduceras ytterligare. Skydd och hållbar förvaltning av naturen är delmål i flera av de svenska miljömålen, till exempel levande skogar, myllrande våtmarker, levande sjöar och vattendrag, och ett rikt djur- och växtliv. Det här är mycket viktigt för att bibehålla en mångfald av växter och djur, viktiga ekosystemtjänster samt för att kommuninvånarna ska kunna fortsätta att leva med närhet till naturen. Våra åkrar och skogar brukas hållbart.

2.3.1 Ekosystem och biologisk mångfald

Att värna om planetens hälsa är helt avgörande för människors hälsa och en förutsättning för en framtida utveckling där vi kan bygga motståndskraft mot klimatförändringarna. Olika, självförsörjande ekosystem med rik biologisk mångfald bidrar till att hindra klimatförändringarna.

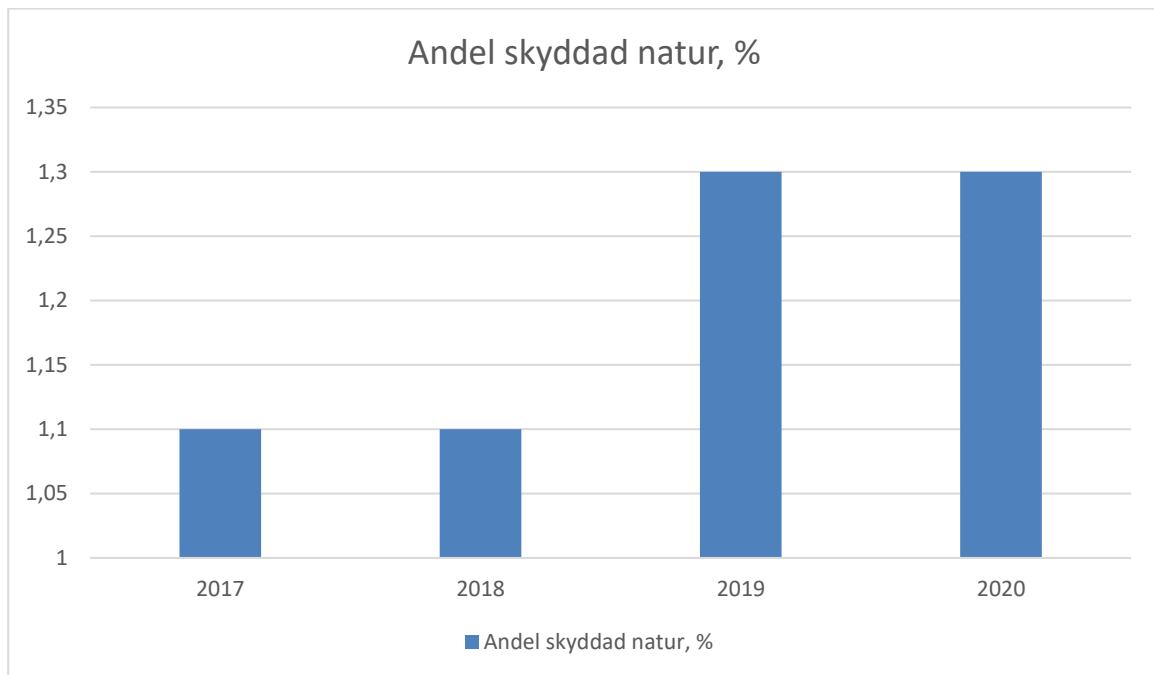
Det är därför IPCC i sin senaste rapport lägger stor vikt vid potentialen och behoven av ekosystembaserade anpassningar och begränsningar. Forskare betonar att upprätthållande av motståndskraften hos biologisk mångfald och ekosystemtjänster är beroende av ett effektivt bevarande av cirka 30 % till 50 % av jordens ekosystem på land och i haven.

Avvägningen mellan att bevara och stärka den biologiska mångfalden och dess ekosystemtjänster som vi är beroende av och tillåta uttag av naturresurser för världens växande ekonomier är intressekonflikter som måste hanteras. Tolv delmål är kopplade till mål 15. De handlar bland annat om att bevara och återställa ekosystem, stoppa avskogningen, bekämpa ökenspridning, hejda förlusten av biologisk mångfald, stoppa tjuvjakt och illegal handel med skyddade växt- och djurarter och integrera den biologiska mångfaldens värden i samhälls- och ekonomisk planering. De slår också fast att det behövs ökade finansiella resurser för att klara detta.

Ett naturreservat är ett värdefullt område som skyddas med stöd av miljöbalken. Varje naturreservat har föreskrifter och en skötselplan. Hur dessa ser ut beror på vilka natur- och friluftslivsvärden som ska skyddas och utvecklas. Föreskrifterna beskriver vad man får och inte får göra i ett naturreservat. Skötselplanen beskriver hur områdets natur- och friluftslivsvärden ska tas om hand och utvecklas. Knappt 1,3 % natur i Nordanstig är skyddad och det är långt till det nationella miljömålet om 20 %. Länsstyrelsen och kommunen kan besluta om att skydda natur genom att bilda naturreservat.

Uppföljning av mått och åtgärder

Skyddad natur

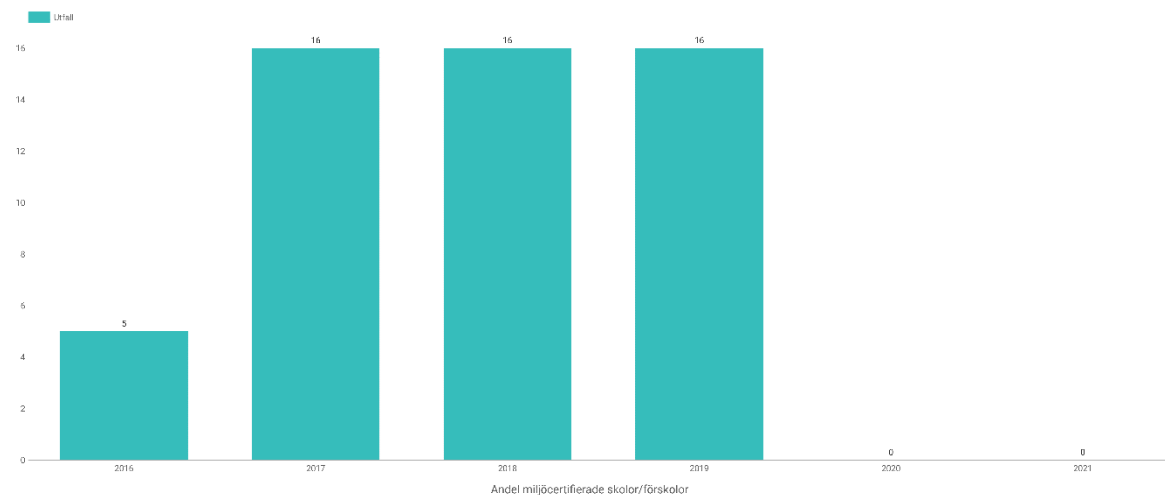
2.3.2 Hållbara städer och samhällen

Städer ska vara säkra, inkluderande och hållbara. Hälften av världens befolkning bor i städer, en andel som sannolikt kommer att öka i framtiden. Att bo i städer kan innebära ökad tillgång till sjukvård, utbildning och jobb. Samtidigt andades 91 procent av världens stadsinvånare 2016 luft som inte uppfyller Världshälsoorganisationens, WHO:s, kriterier för säker luftkvalitet. Till mål 11 är tio delmål knutna som handlar om att skapa överkomliga bostäder åt alla, skapa hållbara transportsystem, skydda natur- och kulturarvet och minska antalet som dör av katastrofer. Delmålen handlar också om att minska städernas negativa miljöpåverkan, säkra tillgång till grönområden och stödja de minst utvecklade ländernas uppbyggnad av hållbara och motståndskraftiga byggnader gjorda av lokala material.

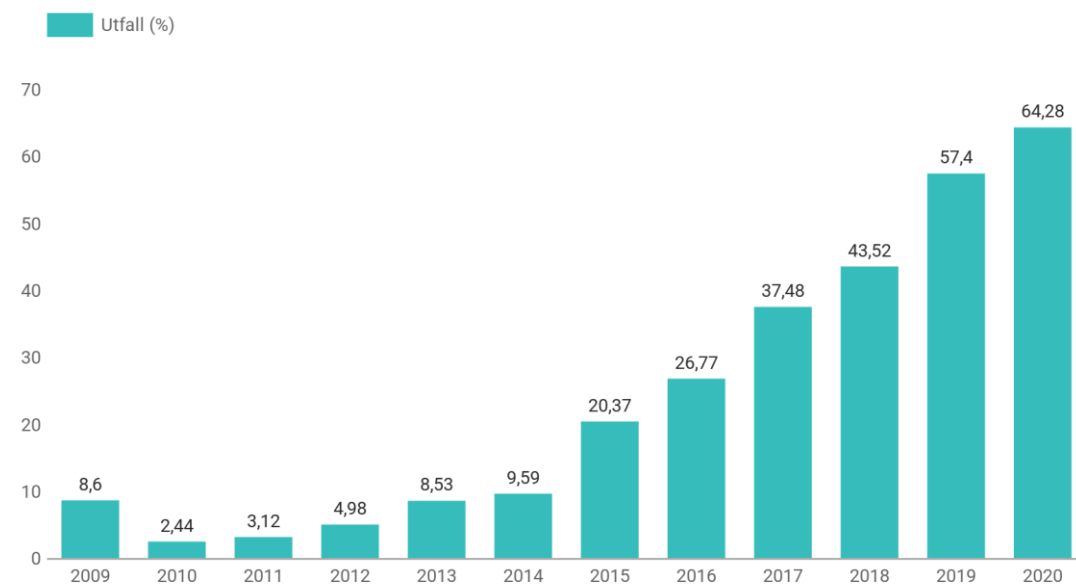
Andelen skolor och förskolor som arbetar systematiskt med miljöfrågor enligt en certifierad modell har tyvärr minskat det senaste året och idag arbetar ingen skola eller förskola enligt certifieringen Grön Flagga. Andelen kommuninvånare som har tillgång till bredband minst 100 Mbit/s har ökat stadigt och ligger 2020 på 64,3 %. Dock når man inte upp till Sveriges målsättning till att 95 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s till år 2020.

Uppföljning av mått och åtgärder

Andel miljöcertifierade skolor/förskolor

Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)

Bilaga 1. Kolada

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030 som inrymmer de 17 Globala målen för hållbar utveckling. RKA visar här ett urval av nyckeltal som stöd för kommuners och regioners genomförande av Agenda 2030.

Agenda-mål	Titel	2020	2021
Mål 2 Ingen hunger			
	Invånare med fetma, andel (%)	23	23
	Ekologiskt odlad åkermark, andel (%)	11,2	
Mål 6 Rent vatten och sanitet			
	Vattentäkter med vattenskyddsområde, andel (%)	88,9	
	Sjöar med god ekologisk status, andel (%)	25,7	22,9
	Vattendrag med god ekologisk status, andel (%)	8,6	8,6
	Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel (%)	100,0	100,0
Mål 7 Hållbar energi för alla			
	Elavbrott, genomsnittlig avbrottstid per kund (SAIDI), minuter/kund	168	
Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur			
	Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	64,3	
	Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%)		
Mål 11 Hållbara städer och samhällen			
	Demografisk försörjningskvot	0,96	0,97
	Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%)	22,7	
Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion			
	Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)	519	
	Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)	26	
	Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	17	
Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna			
	Miljöbilar i kommunorganisationen, andel (%) (-2020)	31,2	
	Miljöbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området, (%) (-2020)	11,0	
	Fossiloberoende personbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området (%)	7,3	
	Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	28,6	
	Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv	841,4	
Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald			
	Skyddad natur totalt, andel (%)	1,3	

Bästa 25 %

Mittersta 50 %

Sämsta 25 %

Bilaga 2 - De gröna nyckeltalen – Sveriges Ekokommuner

Syftet med nyckeltalen är att följa och jämföra miljöutvecklingen inom ekokommunerna. 11 nyckeltal utvecklas positivt och 5 nyckeltal utvecklas negativt.

Nyckeltal	2019	2020	2021
Koldioxidutsläpp från industrin, ton/inv.	0,1	Ej tillgänglig	Ej tillgänglig
Koldioxidutsläpp övriga sektorer, ton/inv.	4,4	Ej tillgänglig	Ej tillgänglig
Resor med kollektivtrafikresor/inv.	23	18	18
Förnybara bränslen i kollektivtrafiken, %	100	100	100
Ekologisk odling, %	17,3	10,8	Ej tillgänglig
Miljöcertifierat skogsbruk, %	Ej tillförlitlig statistik	Ej tillförlitlig statistik	Ej tillförlitlig statistik
Skyddad natur, %	1,3	1,3	Ej tillgänglig
Mängd hushållsavfall, kg/person	564	517	450,73
Bly i avloppsslam, mg/kg ts.	9,75	11,5	9,51
Kadmium i avloppsslam, mg/kg ts.	0,47	0,56	0,49
Kvicksilver i avloppsslam, mg/kg ts.	0,66	0,38	0,5
Förnybar energi i kommunala lokaler	100	100	100
Energi för tjänsteresor, kWh/ årsarbetare		745	1282
Koldioxidutsläpp för tjänsteresor, ton/årsarbetare	0,35	0,19	0,20
Ekologiska livsmedel, %	18	17	22
Certifierade skolor och förskolor, %	5	0	0

Bilaga 3 – Uppföljning Kretsloppsplan

En första uppföljning av indikatorer i Kretsloppsplanen.

Indikator	Ansvarig	Uppföljning
Mängden matsvinn i förskolor, skolor och äldreomsorg ska halveras till år 2030 jämfört med 2020	Kost- och städ	Mäts ej kontinuerligt och kvalitetssäkrat ännu.
Senast 2025 minska - inköp verksaminköp av nya möbler med 20 % jämfört med 2021 (tkr)	Alla verksamheter	Basår 2021 och mätningen påbörjas.
Senast 2025 ska inköp av skrivare ha minskat med 20 % jämfört med 2021	IT-strateg	Basår 2021 och mätningen påbörjas.
Senast 2025 öka återbruk av mobiler till 90 %	IT-strateg	Basår 2021 och mätningen påbörjas.
Senast 2025 ska alla upphandlingar ställa krav på återvunnen eller återvinningsbar plast.	Upphandlingsstrateg	Ej påbörjat.
Efter 2025 köps ingen plast in som innehåller farliga ämnen.	Alla verksamheter	Ej påbörjat.
Senast 2022 ska sopsäckar i kommunal verksamhet ej vara tillverkade av fossil plast.	Alla verksamheter	Påbörjat.
Senast 2025 ska minst 50 % av alla plasthandskar vara ersatta av flergångsalternativ.	Alla verksamheter	Basår 2021 och mätningen påbörjas.
Senast 2023 ska antalet hållbara event öka med 50 % jämfört med 2019	Miljöstrateg	Policy för hållbara event utformas.
Kommunen ska källsortera i all kommunal verksamhet och bolag år 2023.	Alla verksamheter Alla bolag	Påbörjat.
Mängden restavfall i kommunal verksamhet ska minska jämfört med 2019 (volym).	Alla verksamheter	Mätning påbörjad.
Mängden kommunalt avfall exkl. slam har minskat jämfört med 2019, kg/person	Avfall och återvinning	Minskning med 55,82 kg/pers. sedan 2019
Materialåtervinning av kommunalt avfall ska överstiga 55 %	Avfall och återvinning	Minskat med 31,98 ton sedan 2019
Restavfall ska minska med 25 % jämfört med 2019, kg/person	Avfall och återvinning	Minskat med 17 % sedan 2019
Mängd förpackningar och returpapper i restavfall ska minska med 20 % jämfört med 2018, kg/hushåll/	Avfall och återvinning	Minskning i villor med 3.5 % och i flerbostadshus 3.86 % sedan 2018

Mängd plastförpackningar i restavfall ska minska med 50 % jämfört med 2018.	Avfall och återvinning	Minskat med 15 % sedan 2018
Mängd matavfall i restavfallet ska understiga 1 kg per hushåll och vecka	Avfall och återvinning	Inget värde då matavfall ej samlas in
Nöjdhet enkelhet att lämna grovavfall överstiga 75 %	Avfall och återvinning	Nöjdhet 77 %
Samlat omdöme efter besök ÅVC nöjdheten ska överstiga 90 %	Avfall och återvinning	Nöjdhet 95 %
Nöjdhet lämna grovavfall till återanvändning vid ÅVC ska överstiga 85 %	Avfall och återvinning	Nöjdhet 78 %
Mängden grovavfall till energiutvinning ska minska med 25 % (kg/person)	Avfall och återvinning	Ökat med 12 % sedan 2019
Mängden avfall till deponering minska med 50 % till 2025 jämfört med 2019.	Avfall och återvinning	Ökat med 39,83 % sedan 2019
Nöjdhet tillgänglighet lämna farligt avfall ska överstiga 80 % (villahushåll).	Avfall och återvinning	Inget värde
Farligt avfall ska ej förekomma i restavfall. Mäts via plockanalys.	Avfall och återvinning	Farligt avfall i restavfallet 2021: Villor 0,07 % och flerbostadshus 0,08 %
Matavfallet från hushåll, storkök och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att 50 % av växtnäring tas tillvara där 40 % går till energi	Avfall och återvinning Kost och städ	Inget värde
Renhet i matavfall ska vara minst 98 % (plockanalys)	Avfall och återvinning	Inget värde
Under planperioden fortlöpande minska antal latrinkärl	Avfall och återvinning	Antalet sålda latrinkärl har ökat. 2019: 161 2021:282
Deltagande barn i Håll Sverige rents skräpplockardagar ska öka med 25 % jämfört med år 2019.	Utbildning	Antal deltagande barn: 2019: 605 2020: 526 2021: 444
Senast år 2024 ska skräpföremål minska jämfört med basår 2021, enligt skräpmätningmetod Håll Sverige rent och SCB	Miljöstrateg	Skräpmätning genomförd
Alla kommunala verksamheter ska vara kranmärkta senast år 2025	Miljöstrateg	Genomfört där det är möjligt

Grön flagg - öka andelen certifierade skolor och förskolor till år 2025	Utbildning	2017: 15,8 % 2019: 5,3% 2021: 0%
År 2030 ska nedlagda deponier i riskklass 1 eller 2 vara åtgärdade	Teknik- och hållbarhet	Genomfört
Senast år 2025 ska alla nedlagda kommunala deponier med riskklass 1 och 2 vara undersökta enligt MIFO 2 och behov av åtgärder fastställda. En åtgärdsplan ska tas fram inklusive ansvar och finansiering.	Teknik- och hållbarhet	Genomfört
Senast år 2021 har kommunen en upphandlingspolicy eller motsvarande som stödjer minskat byggavfall.	Upphandlingsstrateg	En ny policy har påbörjats inom ramen för upphandlings-samarbetet.
Senast år 2021 ska byggavfallsflöden ingå som en naturlig del i miljötillsynen utifrån miljöbalken, främst avseende byggavfall.	Miljökontoret	Ej påbörjat.
Senast år 2021 ska näringslivsstrategin genomföras i linje med kretsloppsplanen.	Näringslivskontoret	Pågår
Senast år 2021 ska detaljplanering och bygglovshantering göras i linje med mål i kretsloppsplanen där 100 % av detaljplanerna och bygglov ses över utifrån avfallshanteringens synvinkel.	Plan- och bygg	Ej påbörjat